

Stadswandeling Appingedam

Auteur: Marycke Naber

Damsterdiep, Nieuwe Diep, Nicolaïkerk, hangende keukens

Appingedam ontstond vermoedelijk rond 1100 op een van de dijken langs de Delf (het latere Damsterdiep). De zelfstandigheid van rechtspraak en bestuur werd bevestigd in 1327. Van 1328 tot en met de 17e eeuw stond op De Wierde een Augustijnenklooster. Door de gunstige ligging aan de Delf, die een open verbinding met de zee vormde, werd de nederzetting al snel een belangrijk handels- en marktcentrum en de hoofdplaats van het Friese gewest Fivelingo. In de eerste helft van de 16e eeuw had de stad te lijden onder oorlogshandelingen, waarbij meer dan 1000 mensen werden vermoord. In 1536 werden de vestingwerken geslecht. De economie van Appingedam beleefde z'n ups en downs, maar na de aansluiting op de spoorlijn Groningen-Delfzijl in 1884 ging het stroomopwaarts. In 1972 verwierf Appingedam het predicaat beschermd stadsgezicht, waarna de binnenstad werd opgeknapt, gevolgd door een opleving van het toerisme. Na de joodse begraafplaats, de voormalige synagoge en een wandeling langs het Damsterdiep en het Nieuwe Diep bereik je het historische centrum van Appingedam, met de nodige bezienswaardigheden en horeca. Daarna loop je terug naar het station. Grotendeels verhard.

Routebeschrijving

Loop vanaf de uitgang van het perron over het stationsplein met infopalen naar de oversteekplaats, houd daarna rechts aan en ga RA, Stationsweg.

1. Ga aan het eind LA, Stationsweg, langs een aantal fraaie panden, na de bocht naar rechts Villa Buitenlust uit 1892, een gemeentelijk monument. Ga daarna de 1e straat RA, Takenstraat, na de bocht naar rechts op de driesprong LA. Op het kruispunt ga je LA, Netweg, dan het 1e klinkerpad RA, Heidensgang. *Aan je rechterhand bevindt zich de ingang van de joodse begraafplaats, die in 1763 in gebruik werd genomen, met links daarvan het metaheerhuisje, zie het infobordje. Daarna staan aan je rechterhand de armenhuizen van de Stichting H.H. van der Werf. Het huidige pand is waarschijnlijk rond 1910 gebouwd.*
2. Ga aan het eind LA over de klinkerweg, na huisnr. 18 LA het park in. Houd links aan, ga het 1e klinkerpad RA, bij het infopaneel LA, op de T-splitsing RA. Volg het pad met een bocht naar links en naar rechts langs de grafstenen en loop aan het eind RD langs het diaconiehuis uit 1717 (Monnikenpad). Ga aan het eind LA en de 1e straat RA, Broerstraat. *Op het pleintje aan je linkerhand staat het joodse oorlogsmonument van A. Bleeker en H. van Dijck en daarachter de synagoge uit 1801, sinds 2010 eigendom van de Stichting Oude Groninger Kerken. Zie het infobordje.*

3. Aan het eind van de straat ga je RA, meteen LA over het zebrapad en bij villa Rosenberg uit ca. 1900 RA over het parkeerterrein. Loop aan het eind RD met het water aan je linkerhand (het Damsterdiep), bij de bocht naar rechts RD over de Groote Heektbrug. Loop onder de volgende brug door en loop RD. Ga LA over de boogbrug Hilgedag en loop RD. Steek de klinkerstraat over en loop RD over het fietspad, langs een nieuwbouwproject op het terrein van de voormalige gasfabriek en ga aan het eind RA (Bouwmeesterstraat).
4. Ga voor de klapbrug LA over het klinkervoetpad resp. vlonderpad (langs het Nieuwe Diep). Ga na de bocht naar links voor de muziekkoepeel LA over het klinkerpad en loop RD (De Riepe), met de Nicolaïkerk aan je rechterhand. Ga aan het eind, met de Groninger Zilverkamer aan de overkant LA (Wijkstraat), dan de 1e straat RA, Kniestraat, en loop op het kruispunt RD. *Vanaf de Vlintenbrug (zie het infobordje) zie je de hangende keukens aan je rechterhand.* Ga de 1e straat RA, Solwerderstraat.
5. Na huisnr. 14 ga je RA over het voetgangerspad en de Vrouwenbrug over het Damsterdiep, met aan je rechterhand weer de hangende keukens. Steek de winkelstraat over en loop RD (Oude Kerkstraat). Loop aan het eind RD naar de ingang van de Nicolaïkerk. Loop terug en RA langs de toren en het renaissancistische Raadhuis. Zie de infobordjes. *Aan je linkerhand bevindt zich Museum Stad Appingedam. Daar tegenover staat aan de kerk het oorlogsmonument van Willem Valk.*
6. Ga de 1e straat RA langs een van de vijf Kussenbeelden van Natasja Bennink. Het Grand Café links bevindt zich in het oude gerechtsgebouw uit 1844, zie het infobordje. Ga bij de stadspomp met daarachter de regenwaterbak uit 1854 (zie het infobordje op de pomp) schuin RA, dan het 1e pad scherp LA (voor je de muziekkoepeel uit 2005). Ga na de tafel met stadsplattegrond van Jan van Ipenburg bij nog een Kussenbeeld LA, dan RA naar het parkeerterrein. Ga daar schuin LA, na de uitgang RA en de 1e straat LA, Sint Annastraat.
7. Op het kruispunt met daarvoor 'De Stadsomroeper' van Lucas Klein en daarna de gereformeerde kerk uit 1927 (zie het infobordje) ga je LA door de winkelstraat. Ga de 1e steeg, richting Kerkje Nicolaas, RA (zie het infobordje meteen rechts), over de Smallebrug. Aan het eind ga je even LA. *Aan je rechterhand staat de voormalige Sint-Nicolaaskerk uit 1901, tegenwoordig een restaurant, met rechts ervan de voormalige pastorie uit de 18e eeuw.* Loop terug (Solwerderstraat), op het kruispunt RD.
8. Na huisnr. 110 heb je rechts zicht op het Damsterdiep. Loop RD over het fietspad en ga ter hoogte van huisnr 114 LA over het tegelpad. Steek de asfaltweg over en loop RD langs de dubbele rijbaan (Wilhelminaweg). *Aan je rechterhand bevindt zich het gemeentehuis in de voormalige Rijks HBS uit 1917, met in de hal vier wisselexposities van Groninger kunstenaars per jaar.* Blijf RD lopen naar het station.

Praktische informatie

Bezienswaardigheden

De Groninger Zilverkamer, Oude Kerkstraat 1, degroningerzilverkamer.nl. Bijzondere collectie Gronings zilver vanaf de 17e tot en met de vroege 20e eeuw

Nicolaïkerk Appingedam, Wijkstraat 32, nicolaïkerk-appingedam.nl. Romanogotische hallenkerk, als Rijksmonument behorend tot de Top 100 der Nederlandse UNESCO-monumenten

Museum Stad Appingedam, Wijkstraat 25, museumstadappingedam.nl. 18e-eeuwse patriciërswooning die verbonden is met een steenhuis uit de 13e eeuw: stijlkamers en kelders

Eten en drinken

Snackbar De Vesting, Dijkstraat 2, 0596 622 615, cateringdevesting.nl

Koffiebar 't Gouden Appeltje, Gouden Pand 1, 06 3031 2629, tgoudenappeltje.nl

Koffiehuis aan tafel bij DE DAAMe, Dijkstraat 21, 0596 855 068, aantafel.eu

Stroopwoafeltje, Koffie & Meer, Wijkstraat 29, 06 2090 8555,

facebook.com/stroopwoafeltje

Grand Café De Rechtbank, Wijkstraat 38, 06 5361 5704, grandcafederechtbank.nl

Croisanterie The Fifties, Wijkstraat 50, 0596 622309, croissanteriethefifties.nl

Brasserie 'De Koning van Groningen', Dijkstraat 65-67, 0596 623 557,

koningvangroningen.nl

Restaurant Hof van Daam, Dijkstraat 57, 06 2510 0353, hofvandaam.nl

Restaurant De Basiliek, Solwerderstraat 45-47, 0596 683 131, restaurantdebasiliek.nl

Openbaar vervoer

Station Appingedam, Appingedam-Delfzijl, Arriva Stoptrein

Parkeren

P&R Appingedam

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/stadswandeling-appingedam/20931/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In 'Wandelen buiten de binnenstad van Groningen' beschrijft Marycke Naber 10 rondwandelingen van 10 tot 16 km door het fraaie centrum en parken in de buitenwijken van de stad, over landgoederen en langs plassen, meren, kanalen en zogenaamde diepen. De gids is te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

